

Associate degree

Participatie en Buurtontwikkeling

Met deze tweejarige deeltijd opleiding ontwikkel jij je tot een buurtontwikkelaar. Als buurtontwikkelaar weet je wat er speelt in de leefwereld van de bewoner in de betreffende wijk, buurt of dorp. Je leert om een netwerk op te zetten en te onderhouden. Als nieuwe professional ben je een verbinder en bruggenbouwer tussen bewoners onderling, tussen bewoners en organisaties en tussen professionals onderling.

share your talent. **move** the world.

Waar ga je aan de slag?

Als buurtwerker kun je gaan werken in het sociaal domein. Denk bijvoorbeeld aan sociaal werk, maatschappelijke opvang, jongerenwerk, ouderenwerk, woningbouwvereniging, landbouworganisatie, thuiszorg, sportvereniging, schuldhulpverlening en vluchtelingenwerk. Je weet wat er speelt in de wijk en kan een verbindende rol spelen op thema's die er leven zoals eenzaamheid, armoede en schulden, onveiligheid en overlast, sociale energietransitie en energiearmoede, werk en participatie, culturele en sportactiviteiten, polarisatie, vergroening en onderhoud omgeving, gezondheid en aardbevingsproblematiek.

‘Word jij de professional die de samenleving versterkt?’

Wat is een Associate degree (Ad)?

Een tweejarige opleiding op een hogeschool. Het niveau van een Ad (niveau 5) ligt tussen dat van mbo-4 (niveau 4) en hbo-bachelor (niveau 6) in. Een Ad-opleiding is een praktijkgerichte hbo-opleiding. Afronding van de opleiding leidt tot een landelijk erkend diploma en de graad Associate degree, ofwel Ad.

Doorstromen naar hbo-bachelor

Na de Ad-opleiding kun je doorstromen naar de bachelor Social Work (deeltijd) van de Hanze, waarin je in nog eens twee jaar je hbo-bachelor diploma kunt behalen.

De Ad is een tweejarige deeltijdopleiding. Je gaat 1 dag per week naar school. Op die dag werk je aan opdrachten, volg je colleges en train je vaardigheden. Daarnaast ben je per week gemiddeld 8 uur bezig met zelfstudie en werk je 12 tot 16 uur aan opdrachten in de praktijk.

Voor de praktijkopdrachten die je in het eerste studiejaar uitvoert, heb je nog geen werkplek nodig. In het tweede studiejaar verwachten we dat je minimaal 16 uur werkzaam bent of stage loopt binnen een passende leerwerk omgeving.

Instroomniveau

Mbo-4

Havo alle profielen

VWO alle profielen

Indien je niet voldoet aan de vooropleidingseisen en je bent 21 jaar of ouder, dan kun je deelnemen aan een 21+ assesment.

Losse modules volgen?

Dan heb je een relevante werkplek nodig binnen het sociaal domein. Modules 2 t/m 6 zijn los te volgen.

Vrijstelling

Ben je al een aantal jaren werkzaam in het sociaal domein en denk je in aanmerking te komen voor vrijstelling(en) van een deel van het onderwijs van de Ad? Neem contact op met de programmamanager via AdPB@org.hanze.nl

Meer informatie

hanzepro.nl/pb

Overzicht modulen, inhoud en leeruitkomsten

MODULE 1: Scharrelen in de buurt

INHOUD

Met deze module wordt de toon gezet voor de rest van de opleiding. Dit is breder dan alleen jezelf en een buurt. Dus het gaat om het ontwikkelen van de mindset van de opleiding: kijken naar de ander, maar ook naar jezelf, je eigen rol en leervragen en de 5 competenties van de Ad.

Dit is de startmodule met drie belangrijke pijlers:

1. De startende verkenning van de praktijkcontext
2. De verkenning van het beroep en de eigen beroepsidentiteit
3. De verkenning van de opleiding

Je gaat actief de buurt in en verdiept je hierin. Dit kan je eigen buurt zijn, waar je reeds bekend bent of je kunt bewust kiezen voor een andere buurt. Je kijkt en ervaart wat er in de buurt te zien en te beleven valt en kan hiervan een analyse maken vanuit het perspectief van buurtontwikkelaar.

Je raakt bewust van wat je ziet vanuit eigen beroepsidentiteit en je bent je ook bewust van wat je niet ziet (blinde vlekken).

Rode draad:

Presentiebenadering, beroepsprofiel, professionele ontwikkeling, omgevingsgericht werken.

LEERUITKOMSTEN

1. Oriëntatie en studieplan (5 EC)

Je oriënteert je op het beroep van de buurtontwikkelaar, je startende rol en wat er van je wordt verwacht in deze opleiding gezien je kwaliteiten en je leervragen en maakt een plan voor jouw persoonlijke en professionele leerroute.

2. Analyse van de buurt (10 EC)

Je maakt vanuit een presente houding met behulp van een instrument een analyse van de buurt, relevante personen en voorzieningen en je onderbouwt dit vanuit theorie.

MODULE 2: Iedereen doet mee

INHOUD	LEERUITKOMSTEN
<p>Als 'spin in het web' leer je verbindingen leggen tussen mensen, activiteiten en organisaties. Doordat mensen mee (gaan) doen leeft een buurt/wijk/dorp op, wat bijdraagt aan leefbaarheid voor iedereen.</p> <p>Meedoen kan op verschillende manieren en is voor iedereen verschillend. De basishouding vanuit de buurtontwikkelaar is dat iedereen van betekenis kan zijn. Je leert niet alleen te denken en handelen in de zin van verbinden maar ook wat betreft wederkerigheid.</p> <p>Iedereen kan dus iets voor een ander betekenen, we kunnen allemaal omzien naar elkaar en aandacht en zorg voor elkaar hebben. Deze mindset is nog groeiende en in sommige wijken meer vanzelfsprekend dan in andere. In deze transformatie is de buurtontwikkelaar een essentiële basale schakel in dit proces.</p> <p>Rode draad: Mensbeeld, werken aan gelijkwaardigheid als basishouding, reflecteren, onderzoekende houding en analyseren.</p>	<p>1. Betekenisvol in de buurt (5 EC)</p> <p>Je gaat actief in gesprek met inwoners over hun huidige levenssituatie. Je brengt in kaart waar hun krachten en talenten liggen en gaat samen met de inwoners kijken hoe ze nog meer van betekenis kunnen zijn.</p> <p>2. Kennis wet- en regelgeving (10 EC)</p> <p>Je verwerft kennis van de participatiewet en de WMO en geeft voorlichting in jouw buurt over hoe deze wet- en regelgeving voor inwoners van belang is.</p>

MODULE 3: Samenwerken in de buurt

INHOUD	LEERUITKOMSTEN
<p>Als buurtontwikkelaar werk je samen met veel verschillende mensen en organisaties. Hierbij kun je denken aan buurtbewoners en collega's van je eigen en andere organisaties. Dit vraagt dat je professioneel kunt samenwerken in het belang van de buurt. In deze module verdiep je je in wat interprofessioneel samenwerken betekent en hoe jij een rol kunt spelen in het verbinden van verschillende mensen, partijen en belangen.</p> <p>Door het opzetten en versterken van een (inter)professioneel ontwerpontdek je wat samenwerken met andere professionals betekent.</p> <p>Rode draad: Interprofessioneel samenwerken, versterking ten behoeve van de wijk(bewoners), groepsdynamiek en professioneel handelen.</p>	<p>1. Eigen samenwerkingsprofiel (5 EC)</p> <p>Je maakt een nulmeting van je eigen samenwerkingsprofiel als buurtontwikkelaar, formuleert ontwikkeldoelen en toont mede aan de hand van feedback van anderen jouw professionele ontwikkeling aan.</p> <p>2. Versterken interprofessionele samenwerking (10 EC)</p> <p>Je laat zien welke interventies je hebt gepleegd om de interprofessionele samenwerking voor de ontwikkeling van je buurt te versterken.</p>

MODULE 4: Versterken en verbinden van netwerken

INHOUD	LEERUITKOMSTEN
<p>Netwerken zijn belangrijk voor het welzijn van mensen en dragen bij aan goede zorg en ondersteuning. In deze module leer je aan verschillen soorten netwerken te bouwen en deze te onderhouden. Waar netwerken ontbreken of niet goed functioneren, ben jij de professional die hier mee bezig gaat. Enerzijds door kwaliteit van relaties en netwerken mee te nemen in ondersteuning en begeleiding van bewoners.</p> <p>Anderzijds als verbinder tussenbewoners onderling, tussen bewoners en organisaties en tussen organisaties onderling.</p> <p>Het werken met netwerken helpt je situatiesbeter te begrijpen én om mogelijke oplossingen vanuit het perspectief van de bewoner(s) te vinden.</p> <p>Rode draad: Kennis van netwerken, netwerkversterkend werken, organiserend vermogen en ethisch handelen.</p>	<p>1. Kennis over netwerken (5 EC)</p> <p>Je verwerft kennis over verschillende soorten netwerken, hun kracht en betekenis voor de buurt en haar inwoners. Je deelt deze kennis met relevante betrokkenen.</p> <p>2. Organiseren uitwisseling (10 EC)</p> <p>Je organiseert een uitwisseling met een anderebuurt/wijk/dorp binnen of buiten Nederland waar “succesvolle” netwerken bijdragen aan onderlinge ondersteuning van bewoners op individueel en collectief niveau.</p>

MODULE 5: Van onderopbouwen aan beleid

INHOUD	LEERUITKOMSTEN
<p>Veelal wordt over bewoners gesproken maar te weinig met bewoners. Terwijl informatie vanuit bewoners zelf belangrijk is voor beleidsontwikkeling bij de overheid maar ook bij andere organisaties zoals woningbouwcorporaties, welzijnsorganisaties of politie. De buurtontwikkelaar kan een stem geven aan die bewoners en we leren je te verbinden tussen beleid en praktijk zodat bijvoorbeeld een buurtinitiatief tot uitvoering komt. Je leert bewoners om (op eigen initiatief) mee te praten zodat beleidsmakers maar ook bestuurders en wethouders het geluid vanuit bewoners horen over wat hen beweegt.</p> <p>Rode draad: Politisierend werken, inzicht in beleid(svorming), mobiliseren en engageren.</p>	<p>1. Financiering van buurtinitiatieven (5 EC)</p> <p>Je verwerft inzicht over financieringsmogelijkheden voor buurtinitiatieven en weet concrete regionale of landelijke voorbeelden te koppelen aan jouw buurt.</p> <p>2. Ondersteunen dialoog met gemeente (10 EC)</p> <p>Aan de hand van een onderwerp waar bewoners op beleidsniveau een verandering in willen ondersteun je de dialoog tussen bewoners en gemeente.</p>

MODULE 6: Buurt in ontwikkeling

INHOUD

De buurtontwikkelaar levert een bijdrage aan de ontwikkeling van een buurt en is daarbij in staat om mogelijkheden in de buurt te zien en te benutten. Belangrijk hierbij is het kennen en herkennen van de individuen in de buurt en de collectieve kracht. Je leert het herkennen van kansen en risico's en hoe je deze kan inzetten. De successen van het individu en het collectief worden gevierd en gedeeld met de buurt. Je leert als buurtontwikkelaar aan te sluiten en samen te werken met bewoners van de buurt om ontwikkeling aan te jagen, te stimuleren en te begeleiden.

Rode draad:

Invoegen & structuraliseren, veranderkunde, empowerment.

LEERUITKOMSTEN

1. Combineren individuen en het collectief (5 EC)

Je ontwerpt een verbeteridee voor de buurt op basis van veranderkundige concepten (= vitaliseren) waarin je individuele en collectieve krachten, behoeften en belangen combineert en stemt dit af met relevante betrokkenen.

2. Ondersteunen keuzeproces (10 EC)

Je ondersteunt het keuzeproces voor een interventie waarbij de kracht van de buurt wordt ingezet om de buurt te ontwikkelen door relevante betrokken bij elkaar te brengen en tot een keuze te komen. Je verantwoordt jouw ondersteunende rol daarin.

MODULE 7: Werken aan leefbaarheid

INHOUD

Als buurtontwikkelaar kom je situaties op het gebied van leefbaarheid tegen die vragen om vernieuwing of verandering. Als beginnend buurtontwikkelaar leer je Design Thinking te gebruiken om in samenwerking met betrokkenen een product te creëren dat een concreet vraagstuk in de buurt aanpakt, met als doel de leefbaarheid te bevorderen.

Je analyseert het vraagstuk, identificeert de behoeften van bewoners en verbindt deze met relevante partijen in de buurt. Het ontwerp beoogt een innovatie of verbetering te zijn op basis van 'good practices'. Je neemt een actieve rol aan als 'verandermanager', waarbij je draagvlak creëert bij zowel organisaties als bewoners. Dit alles met het oog op een positieve verandering die duurzaamheid en inclusiviteit omarmt.

Rode draad:

Actieonderzoek [design thinking], veranderprocessen, beïnvloeding.

LEERUITKOMSTEN

1. Individueel procesverslag (5 EC)

Samenwerken

Je werkt vanuit je rol als verbinder samen met betrokkenen aan een praktisch vraagstuk, zowel binnen de organisatie als met je medestudent.

Communiceren

Je communiceert vanuit je rol als verbinder, initiator van verandering, ontwikkelaar, coördinator van het proces en adviseur, doelgericht met alle betrokkenen over een praktisch vraagstuk.

Lerend vermogen

Je reflecteert op de eigen profilering, positionering en eigen handelen als adviseur vanuit je eigen beroepsexpertise.

2. Begeleidend schrijven (10 EC)

Methodisch handelen.

Je bent onderzoekend in het verzamelen, analyseren en beoordelen van theorieën, methoden en praktijkervaring, en kan deze op waarde schatten en toepassen op een praktisch vraagstuk.

Probleemoplossend vermogen

Je ontwikkelt een product, op basis van een analyse, als antwoord op een gesignaleerd praktisch vraagstuk en passend binnen de context van de buurt/wijk/dorp.

INHOUD	LEERUITKOMSTEN
<p>Als buurtontwikkelaar heb je in je buurt, wijk of dorp en vanuit je eigen discipline en vakgebied de talenten, kansen, mogelijkheden en samenhang versterkt. Daarbij heb je niet alleen oog gehad voor korte termijn-resultaten, maar je hebt deze resultaten op een duurzame wijze ingebed in de gemeenschap. In module 'Op de zeepkist' deel je je ervaringen en inzichten uit de opleiding met anderen binnen en buiten de eigen organisatie en werkgebied.</p> <p>Rode draad: Positioneren en profileren.</p>	<p>1. Jezelf presenteren als buurtwerker (15 EC)</p> <p>Je presenteert je visie op het beroep van de participatie- en buurtontwikkelaar en je eigen professionele identiteit. Dit is onderbouwd met theorie en ervaringen als participatie- en buurtontwikkelaar.</p>

Dennis Broekema, 43 jaar, volgt de Ad Participatie en Buurtontwikkeling. Naast zijn opleiding werkt hij als sociaal cultureel werker bij Kwartier Zorg & Welzijn, de welzijnsorganisatie in Midden-Groningen.

Wel Ad, geen voltijd-studie

'Ik ben opgeleid tot Sociaal Cultureel Werker en wil mijzelf graag ontwikkelen in mijn werk. Daarvoor is de Ad Participatie en Buurtontwikkeling een logische keuze. Het is puur gericht op Buurt- en Wijkwerk. De opleiding Social Work heeft dat ook wel een stukje, maar leidt veel breder op. Voor mij is dat minder interessant omdat ik meer in het collectieve Buurt- en wijkwerk zit en minder met individuele hulpverlening doe. Als je hart bij het werken in wijken ligt, dan zou ik je zeker aanraden om deze opleiding te doen. De opleiding sluit daar naadloos bij aan. Hij speelt goed in op dingen die je doet met groepen mensen.'

'Als je hart bij het werken in wijken ligt, dan zou ik je zeker aanraden om deze opleiding te doen'

Action learning

'Wat ik vooral heel mooi vind is het action learning. Je bent als student in de lead. Wij geven aan wat wij belangrijk vinden en waar we behoefte aan hebben. De opleiding geeft daar dan ondersteuning in. Dat is heel anders dan een traditionele school. Het is heel erg gericht op waar jij als student behoefte aan hebt.'

'De opleiding is een hele mooie koppeling tussen theorie en praktijk. Je krijgt heel veel handreikingen vanuit school waarmee je meteen in de praktijk aan de slag kan. Dat is wel heel fijn en heel waardevol.'

Student aan het woord

'Wat ik heel tof vind is dat er regelmatig lessen zijn in praktijksituaties. Die kun je zelf aandragen. De opleiding staat daar voor open. We hebben meerdere praktijklessen gehad buiten de schoolmuren, in een wijk. Heel gaaf vind ik.'

Gastdocenten

'Op 1 januari 2024 ging de nieuwe omgevingswet in. Daar krijgen wij, sociaal werkers, mee te maken. Dus hebben we gevraagd of we daar les over konden krijgen. Hiervoor heeft de opleiding een ex-wethouder en iemand van de gemeente uitgenodigd. Dat is super interessant.'

'Ik hoop dat ik na de opleiding makkelijker kan doorstromen naar een functie zoals buurtwerker of opbouwwerker. Ik heb al behoorlijk wat ervaring opgedaan. Die ervaring gecombineerd met deze opleiding: ik denk dat ik wel een goede basis heb om door te stromen. Ik denk dat de opleiding voor mij de weg daar naartoe is.'